

DERINIMO PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 51, 64, 66 IR 97 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO PAPILDYMO 360¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO 157 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 167¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO (TAP-18-112–115; TAIS NR. 18-940)

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl į pastabas ir pasiūlymus neatsižvelgta
	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė (2018-02-07 pažyma Nr. NV-359)	<...> Pastebėtina, kad Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnyje nustatyta, jog, rengiant teisės akto, kuriuo numatoma reglamentuoti iki tol nereglementuotus santykius, taip pat kuriuo iš esmės keičiamas teisinis reguliavimas, projektą, privalo būti atliekamas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, šio vertinimo išsamumas turi būti proporcingas galimoms numatomo teisinio reguliavimo pasekmėms. <...>	<u>Atsižvelgta iš dalies.</u> Šiuo aspektu pažymėtina, kad sisteminė galiojančio laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės reglamentavimo analizė, leidžia pagrįstai teigti, kad Įstatymų projektais <i>nenumatoma</i> reglamentuoti iki šiol nereglementuotus teisinius santykius, kaip ir nesiekama iš pagrindų keisti galiojančio teisinio reguliavimo. Šiuo aspektu pažymėtina, kad laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės peržiūra ir sušvelninimas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatomis, jau šiuo metu yra galimas, taikant tokias politinio pobūdžio procedūras, kaip amnestiją arba Prezidento malonę. Pažymėtina ir tai, kad šie galimi laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės švelninimo institutai <i>yra ne tik tiesiogiai įtvirtinti</i> Lietuvos teisės aktuose ir net pačiame baudžiamajame įstatyme (BK 78 ir 79 straipsniai), <i>bet ir de facto buvo pritaikyti praktikoje</i> (pavyzdžiui, Prezidento malonės institutas) laisvės atėmimu iki gyvos galvos nuteistam asmeniui keičiant griežčiausią bausmę terminuoto laisvės atėmimo bausme. Kartu pabrėžtina, kad Lietuvos baudžiamojo įstatymo nuostatos (BK 51 str. 2 d.) taip pat <i>tiesiogiai įvirintina galimybę</i> švelninti laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę taikant ir kitas (ne politinio pobūdžio) procedūras, t. y. netgi ir teismine tvarka, ir netgi nustato minimalią dvidešimt penkerių metų laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės sutrumpinimo (švelninimo) ribą. Šiuo aspektu baudžiamasis įstatymas tiesiog nenurodo šios nuostatos taikymą detalizuojančių sąlygų ir nenustato jos taikymo tvarkos. Atsižvelgiant į tai, teigtina, kad laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės peržiūros ir sušvelninimo pagrindai šiuo metu <i>jau yra numatyti</i> Lietuvos teisinėje sistemoje, be to, minėti instrumentai jau buvo sėkmingai pritaikyti ir praktikoje. EŽTT 2017 m. gegužės 23 d. sprendime byloje Matiošaitis ir kiti prieš Lietuvą, pripažino esami Lietuvos nacionalinės teisės aktuose įtvirtinti laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės švelninimo instrumentai nelaikytini Konvencijos nuostatas atitinkančiomis šios bausmės švelninimo priemonėmis ir dėl šios priežasties nėra pakankami, siekiant užkirsti kelią Konvencijos 3 straipsnio pažeidimams. Tačiau EŽTT sprendime nurodyti galiojančio laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės

		<p>reglamentavimo trūkumai <i>negali reikšti</i>, kad Lietuvos teisės aktai apskritai nenumato laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės peržiūros ir švelninimo galimybių. Atitinkamai teigti, kad Įstatymų projektais, kuriais siekiama tinkamai <i>išplėsti</i> BK 51 straipsnio 2 dalyje jau <i>egzistuojančią</i> galimybę švelninti laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę ir baudžiamuosiuose įstatymuose nustatyti šios nuostatos taikymą detalizuojančias sąlygas ir aiškius pagrindus bei kitus laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės švelninimo instituto veiksmingam praktiniam taikymui reikalingus elementus, yra numatoma reglamentuoti iki šiol nereglementuotus teisinius santykius arba iš pagrindų keisti galiojantį teisinį reguliavimą <i>nėra pagrindo</i>. Aptariamam aspektu kartu pažymėtina, kad EŽTT sprendimas byloje Matiošaitis ir kiti prieš Lietuvą <i>visais atvejais privalomas Lietuvai</i> ir, atsižvelgiant į Ministrų Komiteto sustiprintą šio sprendimo vykdymo priežiūrą, kuo skubiau įgyvendintinas. Atitinkamai, <i>galimą poveikį Lietuvos galiojančiam teisiniam reguliavimui</i> bei laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės reglamentavimui <i>sukels tiesiogiai pats EŽTT sprendimas</i>, o ne Įstatymų projektai, kuriais, <i>siekiant kaip tik išvengti neigiamų padarinių Lietuvos Respublikai</i>, minėto sprendimo reikalavimai yra įgyvendinami. Be to, kokie numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai bebūtų, jie, atsižvelgiant į EŽTT sprendimų įgyvendinimo <i>privalomumą</i>, aptariamam aspektu <i>bet kuriuo atveju nepakeistų</i> numatomo laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės <i>reglamentavimo koregavimo poreikio ir būtinybės</i>. <u>Kita vertus</u>, atsižvelgiant į Įstatymų projektais reglamentuojamų teisinių santykių specifiką, svarbą bei galimą kontraversiškumą, kartu su Įstatymų projektais Vyriausybei teikiamame svarstyti šių projektų <u>aiškinamajame rašte (kurio turinys buvo smarkiai praplėstas)</u> yra itin išsamiai ir nuodugnai aprašyti ir argumentuoti visi pagrindiniai numatomo teisinio reguliavimo (įskaitant ir alternatyvas) elementai. Manytina, kad minėtame aiškinamajame rašte pateiktas numatomo teisinio reguliavimo visapusiško vertinimo išsamumas yra pakankamas ir proporcingas teikiamų svarstyti Įstatymų projektų apimčiai, turiniui bei numatomo teisinio reguliavimo pasekmėms.</p>
	<p>1. Pagal siūlomą reguliavimą numatoma sudaryti galimybes sušvelninti laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę pakeičiant ją terminuoto laisvės atėmimo bausme, o suėjus terminuoto laisvės atėmimo bausmės terminui, nuteistasis būtų paleidžiamas į laisvę, jam netaikant jokių apribojimų ar pareigų. Atsižvelgiant į tai, kad pagal pateiktą siūlymą, nuteistasis, kuriam būtų pakeista</p>	<p><u>Atsižvelgta iš dalies.</u> <i>Patikslinus Įstatymų projektus, pakito ir šiais projektais siūlomas laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės švelninimo modelis</i>, t. y. siūloma įtvirtinti <i>dvių pakopų (mišrų) griežčiausios bausmės švelninimo modelį</i>. Jo esmę sudaro tai, kad pirmiausia laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė (<i>po bent 20 metų</i> atliktos bausmės) būtų pakeista terminuotu laisvės atėmimu (5 – 10 metų laikotarpiui) ir tik po to būtų <i>sprendžiamas klausimas dėl lygtinio paleidimo</i> iš pataisos įstaigos taikymo (nuteistajam atlikus bent <i>pusę sušvelnintos terminuoto laisvės atėmimo bausmės</i>). Šis modelis yra grindžiamas bausmių vykdymo sistemoje įtvirtintu <i>progresyvaus bausmių atlikimo principu</i>.</p>

	<p>laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė į terminuotą laisvės atėmimą, įkalinimo įstaigoje bus praleidęs ne mažiau kaip 30 metų, t. y. bus praradęs gyvenimo ir bendravimo laisvėje, prisitaikymo darbo rinkoje ir kitus įgūdžius, siūlytina pagrįsti (aptarti, įvertinti), kodėl laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės nebūtų tikslinga keisti ne į terminuoto laisvės atėmimo bausmę, o taikyti lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos institutą. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos instituto taikymas sudarytų galimybes nuteistajam gauti asmeninę ir socialinę pagalbą, taikant probacijos ir / ar baudžiamojo poveikio priemones teismo nustatytą terminą kontroliuoti jo elgesį, taip pat būtų galimybė taikyti intensyvią priežiūrą (elektroninio stebėjimo priemonėmis) lygtinio paleidimo laikotarpiu. Šių priemonių visuma leistų nuteistąjį lengviau integruoti į gyvenimą laisvėje, teikti jam reikalingą pagalbą ir nustatytą laiką kontroliuoti jo elgesį laisvėje, o nuteistajam sistemingai pažeidinėjant nustatytus įpareigojimus (draudimus) ar padarius naują tyčinę nusikalstamą veiką būtų galimybė panaikinti lygtinį paleidimą. Be kita ko, atkreipiame dėmesį į tai, kad BK projekte nurodytos aplinkybės, kurias turės įvertinti teismas priimdamas sprendimą dėl laisvės atėmimo iki gyvos galvos pakeitimo terminuoto laisvės atėmimo bausme, iš esmės atitinka aplinkybes, kurias teismai praktikoje vertina priimdami sprendimus dėl lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos taikymo ar netaikymo. Šiame kontekste pažymime, kad lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos</p>	<p>Remiantis šio principo logika, nuteistųjų teisinė padėtis nuo pačių griežčiausių sąlygų iki švelniausio bausmės atlikimo režimo <i>turi kisti tik palaipsniui</i>. Būtent nuoseklus nuteistųjų laisvės atėmimo iki gyvos galvos teisinės padėties švelninimas <i>turėtų didesnę teigiamą poveikį</i> jų sėkmingesnei ir veiksmingesnei resocializacijai. Taip, nusprendęs, kad <i>tolesnis (būtent) griežčiausios BK numatytos bausmės atlikimas netikslingas</i>, teismas priimtų sprendimą <i>sušvelninti</i> laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę (ir atitinkamai <i>lengvinti</i> nuteistojo bausmės atlikimo sąlygas), pakeisdamas ją terminuoto laisvės atėmimo bausme. <i>Ši galimybė leistų</i> (sušvelnintos) terminuoto laisvės atėmimo bausmės atlikimo laikotarpiu (t. y. individualiai nuteistajam pritaikytu „paruošiamuoju“ laikotarpiu), siekiant kuo sėkmingesnės nuteistojo resocializacijos ir greitesnės jo reintegracijos į visuomenę, itin aktyviai dirbti su nuteistuoju, veiksmingai mažinti jo nusikalstamo elgesio (likusią) riziką ir pavojingumą bei plačiai taikyti BVK numatytas resocializacijos ir socialinės rehabilitacijos priemones taip efektyviai <i>paruošiant</i> nuteistąjį galimam/artėjančiam lygtiniam paleidimui iš pataisos įstaigos (nuteistajam atlikus bent <i>pusę sušvelnintos</i> terminuoto laisvės atėmimo bausmės). Papildomai <i>lygtinai iš pataisos įstaigos paleistam asmeniui toliau būtų tęsiamas</i> kompleksinės jį prižiūrinčių institucijų pagalbos teikimas taikant probacijos priemones ir kontroliuojant pastarojo reintegracijos procesą įvairaus intensyvumo poveikio priemonėmis. Pažymėtina ir tai, kad, atsižvelgiant į nuoseklus nuteistųjų laisvės atėmimo iki gyvos galvos teisinės padėties švelninimo sistemą, <i>teismas turės net kelias galimybes išsamiai išnagrinėti ir įvertinti</i> nuteistojo asmenybės pokyčius, jo nusikalstamo elgesio riziką bei jos mažinimo tendencijas, elgesį bausmės atlikimo metų ir kitas Įstatymų projektuose nurodytas sėkmingai ir veiksmingai resocializacijai pasiekti reikšmingas aplinkybes, t. y. priimant sprendimą dėl laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės pakeitimo terminuotu laisvės atėmimu ir sprendžiant klausimą dėl lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos taikymo sušvelnintos terminuoto laisvės atėmimo bausmės neatliktai daliai. <i>Toks teisinis reguliavimas užtikrina nuoseklesnę ir išsamesnę nuteistojo pavojingumo sisteminio pobūdžio įvertinimą</i>, taip pat šiuo pagrindu priimamų sprendimų didesnę pagrįstumą ir teisingumą, galimos klaidos, priimant sprendimą, išvengimą ir pan. Taip pat, <i>įtvirtinus siūlomą mišrų laisvės atėmimo iki gyvos galvos švelninimo modelį</i>, nuteistasis nuolat <i>būtų itin suinterasuotas bei motyvuotas</i> (tiek laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės, tiek pakeistos terminuoto laisvės atėmimo bausmės atlikimo metu) <i>veiksmingai mažinti savo nusikalstamo elgesio riziką</i>, aktyviai vykdyti individualiame socialinės rehabilitacijos plane nurodytas priemones, nuosekliai teigiamai koreguoti savo elgesį ir pan. pozityviai keisti ir aktyviais veiksmais siekti kuo didesnės resocializacijos, siekiant, kad jam būtų pritaikytas bausmės švelninimas, o po jo ir galimas lygtinis</p>
--	--	---

	<p>institutas nuteistiesiems laisvės atėmimu iki gyvos galvos įtvirtintas Latvijos, Estijos, Vokietijos ir kitų šalių baudžiamuosiuose įstatymuose.</p>	<p>paleidimas iš pataisos įstaigos. Dėl nurodytų priežasčių Įstatymų projektų siūlomas dviejų pakopų (mišrus) progresyvaus bausmių atlikimo principu pagrįstas laisvės atėmimo iki gyvos galvos švelninimo modelis <i>veiksmingai prisidėtų prie nuteistųjų laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės teisinės padėties pagerinimo (pagal EŽTT sprendimo reikalavimus) bei tuo pačiu efektyviai užtikrintų tiek nukentėjusių nuo pavojingiausių nusikaltimų asmenų interesus, tiek visuomenės saugumo nuo nusikalstamų kėsinių poreikius.</i></p> <p>Tuo tarpu, teisinio reguliavimo modelis, vadovaujantis kuriuo, asmenims, <i>aukščiausio saugumo sąlygomis dvidešimt ar net daugiau metų atliekantiems griežčiausių bausmę, praleidus visus tarpinius resocializacijos etapus, iš karto būtų taikomas pats švelniausias bausmės vykdymo atlikimo režimas – (tiesioginio) lygtinio paleidimo institutas, nederėtų su pakopine laisvės atėmimo bausmės vykdymo sistema ir juolab negalėtų būti laikomas racionalia, adekvačia ir neproporcinga teisinio reguliavimo priemone.</i> Kartu, aptariamoms kategorijoms nuteistųjų paleidimas į laisvę, <i>praleidus visus tarpinius resocializacijos etapus, turėtų daugiau neigiamos įtakos jų sklandžiai reintegracijai į visuomenę. Be to, vieni pavojingiausių nusikaltėlių pavojingumo betarpiškas „išbandymas“, juos iškart lygtinai paleidžiant gyventi betarpiškai visuomenėje, galimai pažeistų valstybės pozityviąją pareigą veiksmingai apsaugoti visuomenę ir efektyviai užtikrinti visuomenės saugumo nuo nusikalstamų kėsinių interesus.</i> Atitinkamai tiesioginio lygtinio paleidimo pavojingiausios kategorijos nuteistiesiems taikymo alternatyva <i>nelaikytina pranašesne alternatyva, lyginant su Įstatymų projektais siūlomu ir mišriu laisvės atėmimo iki gyvos galvos švelninimo modeliu, ir neturėtų būti įtvirtinta Lietuvos baudžiamuosiuose įstatymuose.</i> <u>Žr. plačiau argumentus, nurodytus Įstatymų projektų aiškinamojo rašto 1.1. – 1.5. punktuose (ypač 1.4. punkto argumentus).</u></p>
	<p>2. Pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 42 straipsnio 1 dalį terminuotas laisvės atėmimas ir laisvės atėmimas iki gyvos galvos yra atskiros bausmių rūšys. BK 42 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad asmeniui padariusiam vieną nusikalstamą veiką, gali būti skiriama tik viena bausmė. Nors BK 46 straipsnio 8 dalis, 47 straipsnio 7 dalis ir 48 straipsnio 10 dalis numato galimybes pakeisti teismo paskirtą</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Pastabos loginis pagrindas kelia pagrįstų abejonių. Taip, lieka neaišku, vadovaujantis kokiais logikos dėsniais, pastaboje prieinama išvada, kad griežčiausios BK numatytos kriminalinės bausmės švelninimas, šią bausmę <i>pakeičiant kitos kategorijos švelnesne bausme</i> – terminuotu laisvės atėmimu – nuteistasis būtų nubaudžiamas antrą kartą ir juolab, kaip bausmės švelninimas apskritai gali reikšti <i>non bis in idem</i> principo pažeidimą. Pažymėtina, kad, vadovaujantis Įstatymų projektų nuostatomis, švelnindamas laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę, <i>teismas nesprendžia klausimo</i>, ar nuteistasis yra pasiruošęs gyventi laisvėje teikimo nagrinėjimo metu, o, įvertinęs visas BK/BVK projekte nurodytas aplinkybes, padaro išvadą ar nuteistojo nusikalstamo elgesio rizika ir</p>

	<p>bausmės rūšį kita bausmės rūšimi, tačiau tai siejama su nuteistojo vengimu arba objektyviomis aplinkybėmis trukdančiomis atlikti paskirtą bausmę. Mūsų nuomone, siūlymas nuteistajam laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę pakeisti terminuoto laisvės atėmimo bausme, nustatant jos terminą nuo 5 iki 10 metų, gali pažeisti dvigubo baudimo draudimo (<i>non bis in idem</i>) principą.</p>	<p>pavojingumas yra tiek sumažėję, kad tolesnis laisvės atėmimo iki gyvos galvos (griežčiausios) bausmės atlikimas (aukščiausio saugumo ir izoliacijos sąlygomis) nėra tikslingas. Išnagrinėjęs tolesnio laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atlikimo tikslingumo klausimą ir nusprendęs, kad <i>tokios rūšies bausmės</i> atlikimas būtų netikslingas, teismas priima sprendimą sušvelninti griežčiausią BK numatytą bausmę, pakeisdamas ją švelnesne – terminuoto laisvės atėmimo - bausme, nustatydamas šios bausmės terminą. Pažymėtina, kad šis terminas <i>negali būti laikomas</i> nauja bausme, kadangi teismo sprendimu nuteistajam nėra skiriama nauja ar papildoma bausmė, o mažinamas (švelninamas) laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės, <i>kuri priešingu atveju truktų visą nuteistojo gyvenimą</i>, terminas. Aptariamuoju aspektu apskritai kyla klausimas, kokių dar būdų būtų galima sutrumpinti (kaip tik pakeičiant ją terminuoto laisvės atėmimo bausme) laisvės atėmimo bausmės, kurios atlikimas turi trukti iki nuteistojo mirties, terminą. Kartu, vadovaujantis pastaboje nurodytais argumentais, analogiškai būtų galima teigti, kad asmenys, kuriems mirties bausmė buvo pakeista laisvės atėmimu iki gyvos galvos, taip pat buvo nubausti antrą kartą (ir taip buvo pažeistas <i>non bis in idem</i> principas), arba Prezidento malonės institutas, kuris <i>de facto</i> buvo pritaikytas praktikoje nuteistajam laisvės atėmimu iki gyvos galvos, kuriam griežčiausia bausmė tai pat buvo pakeista terminuoto laisvės atėmimo bausme (nurodžius likusios atlikti terminuoto laisvės atėmimo bausmės terminą), taip pat nedera su <i>non bis in idem</i> principo reikalavimais ir pan. Pastebėtina ir tai, kad galiojančio BK 51 str. 2 d. yra nustatyta <i>minimali</i> laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės (jeigu pastaroji būtų švelninama) <i>sutrumpinimo riba</i>. Atitinkamai, vadovaujantis BK projekto nuostatomis, nuteistajam <i>atlikus 20 metų</i> laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės, teismas, švelnindamas (trumpindamas) laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę, šią bausmę gali <i>pakeisti tik terminuoto laisvės atėmimo bausme</i>, kadangi pagal BK 51 str. 2 d. sušvelnintos laisvės atėmimo bausmės terminas negali būti trumpesnis <i>negu dvidešimt penkeri metai</i>, t. y. privaloma turi būti nustatomas atitinkamas terminuoto laisvės atėmimo bausmės atliktinas terminas, kas savo ruožtu negali būti vertinama dvigubu ir (ar) papildomu nuteistojo nubaudimu.</p>
	<p>3. Pagal BK 50 straipsnio 2 dalį nuteistajam negali būti skirta ilgesnė kaip 25 metų terminuoto laisvės atėmimo bausmė ir baudžiamasis įstatymas nenumato išimčių dėl galimybės skirti ilgesnę kaip 25 metų terminuoto laisvės atėmimo bausmę. Kyla klausimas, ar laisvės atėmimo iki gyvos</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Būtina pažymėti, kad dviejų pakopų (mišriame) laisvės atėmimo iki gyvos galvos švelninimo <i>modelyje būtina aiškiai atskirti dvi skirtingas BK numatytas bausmes</i> – laisvės atėmimą iki gyvos galvos ir terminuotą laisvės atėmimą, <i>kurios (kaip ir šių bausmių skirtingos atliktos dalys) neturi būti klaidingai interpretuojamos ir (ar) suplakamos į vieną bendrą terminą</i>. Aptariamuoju aspektu pažymėtina, kad <i>iki tol, kol teismas patenkins nuteistojo prašymą</i> sušvelninti paskirtą laisvės atėmimo iki gyvos</p>

		<p>galvos bausmę pakeitus terminuoto laisvės atėmimo bausme, nebus pažeistas BK 50 straipsnio 2 dalyje numatytas ribojimas <...></p> <p><...> ar nuteistajam padarius naują nusikalstamą veiką į jam paskirtos naujos bausmės laiką nebus įskaičiuotas ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atlikimo laikas, ar nekils sunkumų bendrinant paskirtas bausmes. Siūlytume BK projektą įvertinti minėtų aspektų kontekste.</p>	<p>galvos bausmę, laikoma, kad asmuo (<i>nepriklausomai</i> nuo šio bausmės atlikto termino (20, 25 ar 30 metų) trukmės) <i>atlieka būtent laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę</i> (asmuo atlieka šią bausmę bausmės iki gyvos galvos atlikimo režimo sąlygomis, jam nėra taikomas lygtinis paleidimas ir pan.). Atitinkamai, šios griežčiausios bausmės reglamentavimui (kaip ir šios bausmės atliktos dalies nustatymui, skaičiavimui ir pan.) yra skirtas ne BK 50, o 51 straipsnis. Tuo tarpu, <i>nuo to momento, kai teismas, vadovaujantis BK projekto nuostatomis, patenkino nuteistojo prašymą</i> ir sušvelnino jam paskirtą griežčiausią bausmę, nebelaikoma, kad asmuo yra nuteistas laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausme (ar atlieka šią bausmę), o laikoma, kad jis <i>atlieka terminuoto laisvės atėmimo bausmę</i> (asmuo atlieka šią bausmę <i>būtent</i> terminuoto laisvės atėmimo bausmės atlikimo režimo sąlygomis, nuo šios bausmės atliktos dalies jam skaičiuojami BVK projekte nurodyti lygtinio paleidimo taikymo terminai ir pan.). Atitinkamai, pakeistos (sušvelnintos) terminuoto laisvės atėmimo bausmės reglamentavimui skirtas jau nebe BK 51, o 50 straipsnis. Kartu pažymėtina, kad BK 50 str. 2 d. nurodyti maksimalūs terminuoto laisvės atėmimo bausmės terminai (25 metai), vadovaujantis BK projekto nuostatomis, niekaip <i>negali būti pažeisti</i>, kadangi asmens atliktos terminuoto laisvės atėmimo bausmės <i>ilgiausias (maksimalus) terminas visais atvejais negali būti ilgesnis nei dešimt metų</i> (kaip minėta, atliktos bausmės terminas iki teismo sprendimo sušvelninti bausmę laikytinas laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės terminais ir savo ruožtu <i>nėra BK 50 straipsnio reguliavimo objektu</i>).</p> <p><i>Pastabos daliai pritartina.</i></p> <p><i>BK projekto 2 straipsnyje</i>, siekiant užtikrinti didesnę baudžiamojo įstatymo normų apibrėžtumą (kadangi iki šiol tiksliai skaičiuoti su laisvės atėmimu iki gyvos galvos susijusius terminus, įskaitant į atliktas šios bausmės dalis, <i>nebuvo aiškaus poreikio ir būtinybės</i>) bei įtvirtinti proporcingą, adekvatų ir humanišką teisinį reguliavimą, siūloma nustatyti laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atliktos 20 metų dalies skaičiavimo tvarką, kai, atliekant laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę iki šio termino pabaigos, padaromas naujas nusikaltimas. Kartu, atsižvelgiant į tai, kad asmeniui taikytas suėmimas privalo būti įskaičiuotas į teismo paskirtą bausmę, įskaitant ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę, <i>BK projekto 3 straipsnyje</i> siūloma aiškiai suregulamentuoti, kad suėmimo terminas taip pat įskaitomas į dvidešimties metų terminą, kuriam pasibaigus laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė gali būti keičiama terminuoto laisvės atėmimo bausme. Be to, siekiant išvengti galimų nesusipratimų ir klaidingų interpretacijų bei aiškiai atriboti laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę (kuriai lygtinis paleidimas, vadovaujantis tiek galiojančiu teisiniu reguliavimu, tiek Įstatymų projektų nuostatomis,</p>
--	--	---	--

			<p>nepritaikomas) nuo (sušvelnintos) terminuoto laisvės atėmimo bausmės (kuriai lygtinis paleidimas pagal BVK projekto nuostatas taikomas asmenims, kuriems laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė buvo pakeista terminuoto laisvės atėmimo bausme), <i>BVK projekto 1 straipsniu</i> siūloma įtvirtinti aiškią lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos termino skaičiavimo taisyklę asmenims, kuriems laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė buvo pakeista terminuoto laisvės atėmimo bausme.</p>
		<p>2. Atsižvelgiant į tai, kad BPK projektu papildomo Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 360¹ straipsnio 4 dalyje nurodyta, jog nutartis skundžiama BPK 364 straipsnyje nustatyta tvarka, o šio straipsnio 9 dalyje yra nustatyta, kad apygardos ir Lietuvos apeliacinio teismo nutartis yra neskundžiama, BPK projekto nuoroda „skundą išnagrinėjusio teismo nutartis yra neskundžiama“ yra perteklinė.</p>	<p>Neatsižvelgta. Siekiant didesnio teisinio (atsižvelgiant į reguliuojamų teisinių santykių svarbą) aiškumo ir užtikrinant baudžiamojo proceso įstatymo nuostatų tikslumą bei siekiant išvengti galimo šių nuostatų netinkamo interpretavimo bei dviprasmiškumo, siūlytina šią skundo nagrinėjimo tvarkos pagal BPK 364 straipsnio nuostatas papildomai aiškinančią nuostatą palikti BPK projekte. Pastebėtina, kad analogiško teisinio reguliavimo pavyzdžiu galėtų būti BPK 362¹ straipsnio 6 dalies nuostatos.</p>
		<p>Atsižvelgdami į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 6.1 papunkčio nuostatas, kad pirmą kartą tekste minimas teisės akto, institucijos, pareigų ir pan. pavadinimas negali būti trumpinamas; jei teisės akto, institucijos, pareigų ir pan. pavadinimas, kuris prasideda žodžiais „Lietuvos Respublika“, minimas ne kartą, pirmą kartą parašius visą pavadinimą, toliau jis gali būti rašomas be žodžių „Lietuvos Respublika“, siūlome: 1. BPK projekte ištrinti žodžius „Lietuvos Respublikos“ esančius prieš žodžius „baudžiamojo kodekso 51 straipsnyje</p>	<p>Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad BPK normose, kuriose yra minimas BK, <i>visais atvejais</i> nurodomas <i>tik pilnas</i> Lietuvos baudžiamojo įstatymo <i>pavadinimas</i>, kuris BPK tiesiog nėra trumpinamas. Dėl šios priežasties BPK projekte, vartojant pilną baudžiamojo įstatymo pavadinimą, ir toliau užtikrinamas šių sąvokų vartojimo nuoseklumas baudžiamojo proceso įstatyme.</p>
	Teisėjų taryba (2018-03-15 raštas Nr. 36P-24-(7.1.10))	<p>1. Iš Projekto bei jį lydinčių teisės aktų projektų matyti, jog projekto rengėjas siūlo nustatyti besąlyginę laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės švelninimo koncepciją,</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. <u>Žr. analogiškus argumentus dėl Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabos (Nr. 1).</u></p>

	<p>t. y. nenustatant į laisvę išėjusiam asmeniui bandomojo laikotarpio, per kurį asmuo turėtų laikytis įstatymų, nedaryti nusikalstamų veikų, taip pateisindamas jam išreikštą teismo pasitikėjimą.<...></p> <p>Nuteistųjų teisė būti paleistiems iš laisvės atėmimo vietos neatlikus visos bausmės ir visuomenės saugumo nuo nusikalstamų kėsinių interesai paprastai derinami taikant lygtinio paleidimo institutą. Šis institutas įtvirtintas ir Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekse (157 ir kiti straipsniai), Lietuvos Respublikos probacijos įstatyme ir kituose teisės aktuose, kuriuose yra išsamiai reglamentuojamos tokio paleidimo taikymo ir panaikinimo sąlygos bei tvarka. Labai ilgai laisvės atėmimo įstaigoje išbuvusio asmens priežiūra lygtinio paleidimo metu galėtų būti naudinga ir šiam asmeniui, kuriam išėjus būtų suteikiama kompleksinė ir visavertė jį prižiūrinčių institucijų pagalba, padedanti jam grįžti bei integruotis į visuomenę, susirasti darbą ir pan.<...></p> <p>Remiantis tuo, kas pirmiau išdėstyta, siūlytina įvertinti, ar nuteistųjų iki gyvos galvos paleidimo iš laisvės atėmimo vietų klausimas neturėtų būti sprendžiamas taikant lygtinio paleidimo institutą, numatant su šia bausme susijusius ypatumus <...>.</p>	
	<p>2. <...> Teisėjų tarybos nuomone, BK 51 straipsnio 2 dalyje turi būti numatyti ne formalieji, bet turiningieji pagrindai, kurių visumos egzistavimas leistų tiek nuteistajam žinoti, ką bausmės vykdymo metu jis privalo atlikti, kad turėtų viltį, jog jam skirta laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė bus</p>	<p><u>Atsižvelgta iš dalies.</u></p> <p>Atsižvelgiant į pastaboje nurodytus siūlymus, buvo labiau detalizuoti BVK projektu keičiamo BVK 167¹ straipsnio 3 dalyje nurodyti <i>bausmės vykdymo institucijos teikimo duomenys</i>. Tokiu būdu, vadovaujantis <i>papildyto</i> BVK projekto nuostatomis, bausmės vykdymo institucijos teikime <i>turi būti nurodyti duomenys</i> apie nuteistojo asmenybę ir jo socialinę aplinką, nuteistajam nustatytą nusikalstamo elgesio rizikos lygį ir kriminogeninius veiksniai, atliktos bausmės poveikį nuteistajam (pažangą mažinant</p>

	<p>peržiūrėta, tiek teismui, kad galėtų priimti visapusiškai teisingą sprendimą tokiu reikšmingu klausimu. Manytina, kad, visų pirma, turėtų būti vertinami nuteistojo asmenybės pokyčiai, jo pavojingumas visuomenei, nuteistojo pasirengimas reintegracijai, jo elgesys bausmės atlikimo metu, požiūris į darbą ir taikomas pataisos priemonės. Be to, keisdamas laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę terminuoto laisvės atėmimo bausmė, teismas taip pat turėtų turėti pagrindą manyti, jog bausmės tikslai yra pasiekti, todėl asmens kalinimas iki gyvos galvos yra nei tikslingas, nei teisingas.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, siūlytina dėl tikslingumo BK projekto 51 straipsnio 2 dalies redakcijoje numatyti, kad sprendžiamas klausimą dėl laisvės atėmimo iki gyvos galvos peržiūrėjimo ir šios bausmės keitimo terminuoto laisvės atėmimo bausmė, teismas atsižvelgia į nuteistojo asmenybę, jo nusikalstamo elgesio riziką bei pavojingumą visuomenei, elgesį bausmės atlikimo metu, bausmės tikslus ir bausmės poveikį nuteistajam, ar nuteistasis pripažįsta kaltę ir nuoširdžiai gailisi padaręs nusikalstamą veiką, ar bent iš dalies atlygino ar pašalino padarytą žalą ir įsipareigoja ją visiškai atlyginti.</p>	<p>nusikalstamo elgesio riziką, individualiame socialinės reabilitacijos plane nurodytų priemonių vykdymą, elgesį bausmės atlikimo metu), taip pat duomenys apie nusikaltimu padarytos žalos atlyginimą ar pašalinimą ir, ar nuteistasis pripažįsta savo kaltę ir gailisi padaręs nusikaltimą. Atitinkamai, teikime nurodomi <i>itin išsamūs ir nuodugni</i> nuteistojo asmenybę ir jo socialinę aplinką, kriminogeninius veiksnius, nusikalstamo elgesio riziką, jo elgesį bausmės atlikimo metu bei atliktos bausmės poveikį ir kitas griežčiausios bausmės švelninimui esminę reikšmę turinčias aplinkybes apibūdinantys duomenys, <i>kurie savo ruožtu taip pat apima ir pastaboje visų nurodytų aplinkybių aprašymą ir detalizavimą</i>. Bausmės vykdymo institucijos teikime nurodytinų <i>duomenų detalesnis aprašymas</i> keičiamo BVK 167¹ straipsnio 3 dalyje taip pat (BVK projekte) leidžia <i>labiau išgryninti</i> BK projekte nurodytas <i>platesnio turinio aplinkybes</i> ir aiškiai nurodyti, kokius konkrečius duomenis bausmės vykdymo institucija turi nurodyti ir pateikti teismo vertinimui. Dėl didesnio duomenų detalizavimo teikime nurodyti duomenis nėra pažodžiui identiški BK projekte nurodytoms aplinkybių formuluotėms, <i>tačiau tuo pačiu visiškai jas atitinka</i>, kadangi BK projekte nurodytos platesnio turinio <i>aplinkybės apima visus</i> keičiamo BVK 167¹ straipsnio 3 dalyje nurodytus <i>detalesnius tekimo duomenis</i>. Pavyzdžiui, BK projekte nurodyta aplinkybė – nuteistojo nusikalstamo elgesio rizika – apima BVK tekimo detalesnius duomenis, apibūdinančius nuteistojo asmenybę, jo socialinę aplinką, nuteistajam nustatytą nusikalstamo elgesio rizikos lygį ir kriminogeninius veiksnius, BK projekte nurodyta aplinkybė – atliktos bausmės poveikis nuteistajam – apima BVK tekimo detalesnius duomenis, apibūdinančius nuteistojo pažangą mažinant nusikalstamo elgesio riziką ir individualiame socialinės reabilitacijos plane nurodytų priemonių vykdymą ir pan. Kartu BK projekto nuostatų (kaip bendros normos) <i>tolesnis detalizavimas ir per didelis apkrovimas jau BVK projekte detaliai nurodytais analogiškais duomenimis yra perteklinis ir todėl nereikalingas</i>. Atitinkamai, BK projekto bendrojoje normoje <i>nurodytos platesnio turinio aplinkybės papildytos</i> pastaboje siūlomais bausmės tikslais (kurių nurodymas būdingas būtent BK normoms) ir nuteistojo elgesiu bausmės atlikimo metu (kuris buvo praleistas ankstesnėje BK projekto versijoje).</p>
<p>Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra (2018-02-26 raštas Nr. 17.2.-1187)</p>	<p>Siūlomos redakcijos BK 51 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „nuteistajam atlikus dvidešimt penkerius metų laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės, teismas pagal bausmę vykdančios institucijos teikimą peržiūri paskirtą laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę ir sprendžia, ar pakeisti ją terminuoto</p>	<p><u>Neatsižvelgta</u></p> <p>Kompleksinė Įstatymų projektus sudarančių elementų (t. y. BK, BPK ir BVK projektai) analizė leidžia teigti, kad visi minėti elementai yra tinkamai tarpusavyje suderinti ir sudaro vientisą ir darnų griežčiausios bausmės švelninimo mechanizmą. Taip, BK projekte <i>nurodoma bendra norma</i>, kuri objektyviai (nenumatant jokiems subjektams imperatyvių įpareigojimų) neutraliai nusako laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės švelninimo mechanizmo esmę, t. y., kad būtent teismas, nuteistajam atlikus tam tikrą</p>

	<p>laisvės atėmimo bausmė". Iš siūlomos redakcijos galima suprasti, kad bausmę vykdančiai institucijai ir teismui nustatomas imperatyvus reikalavimas visais atvejais iš naujo peržiūrėti paskirtą bausmę, kai laisvės atėmimo bausmė iki gyvos galvos nuteistas asmuo yra atlikęs dvidešimt penkerius metus laisvės atėmimo. Tačiau siūlomoje Bausmių vykdymo kodekso 167¹ straipsnio redakcijoje nurodoma, kad „Nuteistasis, atlikęs ne mažiau kaip dvidešimt penkerius metus laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės, gali pateikti bausmę vykdančiai institucijai parymą dėl kreipimosi į teismą, kad jam paskirta bausmė būtų pakeista terminuota laisvės atėmimo bausmė“, o „Bausmę vykdanči institucija, gavusi šio straipsnio 1 dalyje nurodytą parymą, ne vėliau kaip per 20 darbo dienų kreipiasi į Vilniaus apygardos teismą <...>. Iš šio siūlomo įstatymo nuostatų akivaizdu, kad bausmė galėtų būti peržiūrėta tik pačiam nuteistajam pateikus parymą, t. y. tik jo iniciatyva. Atsižvelgiant į tai, manytume, kad siūlomos BK 51 straipsnio 2 dalies ir BVK 167¹ straipsnio nuostatos turėtų būti suderintos.</p>	<p>laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės dalį, pagal bausmę vykdančios institucijos teikimą peržiūri paskirtą laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę ir sprendžia, ar pakeisti ją terminuoto laisvės atėmimo bausmė. Tuo tarpu BVK projekte nurodoma nuteistojo prašymo bausmės vykdančiai institucijai teikimo tvarka ir bausmės vykdančios institucijos teikimo turinio sudarymo ir šio teikimo pateikimo teismui procedūra. Atitinkamai, keičiamo BVK 167¹ straipsnio 1 dalyje įtvirtinama <i>nuteistojo</i>, atlikusio tam tikrą laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės dalį, <i>teisė pateikti bausmę vykdančiai institucijai prašymą</i> dėl bausmės vykdymo institucijos kreipimosi su teikimu į bausmės atlikimo vietos apygardos teismą dėl nuteistajam paskirtos bausmės galimo sušvelninimo. Kartu keičiamo BVK 167¹ straipsnio 2 dalyje aiškiai nurodoma, kad <i>tik gavusi nuteistojo prašymą, bausmę vykdanči institucija</i> (prie tai atlikusi nuteistojo socialinį tyrimą) ir ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo nuteistojo prašymo gavimo dienos <i>kreipiasi</i> į bausmės atlikimo vietos apygardos teismą su teikimu peržiūrėti nuteistajam paskirtą laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę ir, esant pagrindui, pakeisti ją terminuoto laisvės atėmimo bausmė. <i>Atsižvelgiant į tai, pažymėtina</i>, kad šiais Įstatymų projektais <i>nenustatoma bausmę vykdančios institucijos pareigą</i> visais atvejais, kai sueina BVK/BK projekte nurodyti terminai, <i>automatiškai teikti teismui teikimus</i> dėl nuteistiesiems paskirtų laisvės atėmimo bausmių peržiūros, kadangi <i>visais atvejais</i> paskirtos bausmės peržiūros ir galimo jos pakeitimo švelnesne bausmė <i>proceso pradžia priklauso tik nuo pačių nuteistųjų iniciatyvos</i>. Be to, BPK projekte taip pat aiškiai nurodyta, kad teismas, <i>tik gavęs</i> atitinkamą bausmę vykdančios institucijos teikimą (kuris teikiamas tik nuteistojo prašymo pagrindu), peržiūrėti nuteistajam paskirtos laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atlikimo tikslingumą. Kartu teismas neturi pareigos šią bausmę privalomai švelninti.</p>
	<p>Be to, nepritariame siūlomos redakcijos BK 51 straipsnio 2 dalyje numatytiems pakeistos atėmimo bausmės terminams. Projekte numatyta, kad pakeistos iš laisvės atėmimo iki gyvos galvos į terminuotą laisvės atėmimą bausmės terminas negali būti trumpesnis nei penkeri ir ilgesnis nei dešimt metų. Pažymėtina, kad laisvės atėmimo iki gyvos galvos pakeitimas į terminuotą laisvės atėmimą savaime jau yra žymus bausmės</p>	<p><u>Neatsižvelgta</u></p> <p>Įstatymų projektais nustatomi <i>mišraus laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės švelninimo modelio elementų proporcingi ir racionalūs terminai</i>: a) nustatomas 20 metų atlikto laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės minimalus terminas, kuriam suėjus, nuteistasis turėtų teisę kreiptis į teismą dėl bausmės švelninimo; b) nusprendęs, kad tolesnis griežčiausios bausmės atlikimas netikslingas, teismas priimtų sprendimą <i>sušvelninti</i> šią bausmę, pakeisdamas ją terminuoto laisvės atėmimo bausmė, <i>kuri negalėtų būti trumpesnė nei 5 ir ilgesnė nei 10 metų</i>. Šiuo <i>adekvačiu individualiai nuteistajam pritaikytu „paruošiamuoju“ laikotarpiu</i>, siekiant nuteistojo resocializacijos ir sėkmingos reintegracijos į visuomenę, būtų galima itin aktyviai veiksmingai mažinti</p>

švelninimas. Dėl to, keičiant aptariamą bausmę į terminuotą laisvės atėmimą, turėtų būti nustatytas didesnis likusios atlikti laisvės atėmimo bausmės minimalus ir maksimalus terminas, kitaip būtų pažeisti nukentėjusiųjų asmenų bei visuomenės interesai, pažeistas teisingumo principas. Be to, turėtų būti nustatytos platesnės, nei projekte siūlomi 5 metai, ribos tarp minimalaus ir maksimalaus tokios bausmės dydžio, sudarant galimybę teismui tinkamai individualizuoti bausmę. Siūlytina šiuos terminus orientuoti nuo laisvės atėmimo bausmės vidurkio (10 metų) iki laisvės atėmimo bausmės maksimalaus termino, kuris nustatytas BK 50 straipsnio 2 dalyje (20 metų).

nuteistojo nusikalstamo elgesio (likusią) riziką ir pavojingumą ir tinkamai *paruošti* nuteistąjį galimam/artėjančiam lygtiniam paleidimui iš pataisos įstaigos. *Šiuo aspektu papildomai, pažymėtina*, kad, teismui nusprendus, kad nuteistojo pavojingumas yra tiek sumažėjęs, kad tolesnis griežčiausios BK numatytos bausmės atlikimas netikslingas, tokį asmenį, *kaip siūloma pastaboje*, papildomai laikyti įkalintu dar 20 metų *vargu ar būtų racionalu, humaniška ir (ar) pagrįsta*; c) papildomai siūloma įtvirtinti galimybę taikyti lygtinio paleidimo institutą nuteistiesiems, kuriems laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė buvo pakeista terminuoto laisvės atėmimo bausme, šiems asmenims atlikus *pusę paskirtos (sušvelnintos) terminuoto laisvės atėmimo bausmės*.

Pažymėtina, kad *dvių pakopų (mišrus) progresyvaus bausmių atlikimo principu pagrįstas laisvės atėmimo iki gyvos galvos švelninimo modelis, įskaitant nustatytus šio modelio sudėtinių elementų* (t. y. atliktos laisvės atėmimo bausmės dalis, sušvelnintos terminuotos laisvės atėmimo bausmės dalis, terminuoto laisvės atėmimo bausmės dalis, nuo kurios taikomas lygtinis paleidimas iš pataisos įstaigos) *proporcingus ir adekvačius terminus, užtikrintų* tinkamą ES teisės aktų (Tarybos pagrindų sprendimo dėl Europos arešto orderio) įgyvendinimą, *išlaikytų* nuoseklumą su BK 51 str. 2 d. nurodyta laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės sutrumpinimo riba, *nepagrįstai nesunkintų* (negriežtintų) nuteistųjų laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausme teisinės padėties, *(atsižvelgiant į modelyje įtvirtintų terminų proporcingumą) teigiamai prisidėtų* prie Įstatymų projektuose siūlomo modelio *realaus veiksmingo de facto* funkcionavimo, *veiksmingai prisidėtų* prie nuteistųjų laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausme teisinės padėties pagerinimo, *efektyviai užtikrintų* tiek nukentėjusių nuo pavojingiausių nusikaltimų asmenų interesus, tiek visuomenės saugumo nuo nusikalstamų kėsinių poreikius. *Ir priešingai, bet kokių griežtesnių (ilgesnių) šio modelio sudėtinių elementų nustatymas* Įstatymų projektuose *(papildomai kompleksiskai įvertinus Įstatymų projektuose visus kitus nurodytus terminus) neišvengiamai sukeltų* viso siūlomo laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės sušvelninimo modelio *sėkmingo realaus praktinio funkcionavimo problemas* (pavyzdžiui, dėl itin ilgų terminų modelis realiai būtų nepritaikomas dėl nuteistojo senyvo amžiaus ir pan.), *neišvengiamai pažeistų* minėto Tarybos pagrindų sprendimo nuostatas, *nepagrįstai apsunkintų* ir neracionaliai griežtintų nuteistųjų laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausme teisinę padėtį, *pažeistų* bei neproporcingai padidintų BK 51 str. 2 d. nurodytą laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės minimalią sutrumpinimo ribą, dėl nacionalinio reglamentavimo griežtumo (vėl) *nepagrįstai išskirtų* Lietuvą iš kitų užsienio valstybių ir pan.

Žr. plačiau argumentus, nurodytus Įstatymų projektų aiškinamojo rašto 1.1., 1.3. ir 1.5. punktuose (ypač 1.1. punkto argumentus).

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius

2018 08 06